

Sygn. akt III AUa 1320/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 kwietnia 2014 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Maria Sałańska - Szumakowicz
Sędziowie:	SSA Michał Bober SSA Bożena Grubba (spr.)
Protokolant:	stażysta Katarzyna Pankowska

po rozpoznaniu w dniu 11 kwietnia 2014 r. w Gdańsku

sprawy R. M.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o ubezpieczenie rolnicze

na skutek apelacji R. M.

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku VIII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 10 kwietnia 2013 r., sygn. akt VIII U 233/13

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu w Gdańsku VIII Wydziałowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania za drugą instancję.

Sygn. akt III AUa 1320/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28 listopada 2012 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział w G. stwierdził ustanie ubezpieczenia społecznego rolników R. M. w okresach od 11 września 2002 r. do 30 czerwca 2005 r. oraz od 1 stycznia 2006 r. do 31 lipca 2007 r., bowiem jak wynika z zaświadczenia Drugiego Urzędu Skarbowego w G. z dnia 5 września 2012 r. ubezpieczony figuruje w ewidencji jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą w okresie od 1 stycznia 1999 r. do 31 lipca 2007 r., przy czym od 1 lipca 2005 r. do 1 października 2005 r. ubezpieczony zgłosił zawieszenie działalności.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony wskazał, że placówka terenowa KRUS w dniu 8 października 2012 r. nie przedstawiła mu akt sprawy, nie zażądała przedstawienia nowych dowodów w sprawie. Nadto, ubezpieczony podał, że „rejestracja w KRUS we wrześniu 2002 r. była decyzją narzuconą przez placówkę terenową KRUS w W.”. Ubezpieczony zarzucił, iż decyzja została wydana za okres wsteczny.

W odpowiedzi na odwołanie Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wniósł o oddalenie odwołania w całości.

Na rozprawie w dniu 10 kwietnia 2013 r. ubezpieczony podniósł zarzut przedawnienia.

Sąd Okręgowy w Gdańsku - VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 10 kwietnia 2013 r. w sprawie VIII U 233/13 oddalił odwołanie.

Podstawę tego rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia i rozważania Sądu pierwszej instancji.

W dniu 5 lutego 2002 r. ubezpieczony R. M. złożył w organie rentowym wniosek o objęcie ubezpieczeniem społecznym rolników. W punkcie 7 tego wniosku zaznaczył, że prowadzi wyłącznie gospodarstwo rolne nie wskazując, że prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą. R. M. od dnia 11 września 2002 r. podlegał ubezpieczeniu rolników, z mocy ustawy, z tytułu posiadania gruntów rolnych o powierzchni 5,69 ha, co stanowi 4,44 ha przeliczeniowych. W okresie od 1 stycznia 1999 r. do 31 lipca 2007 r. prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą, przy czym od 1 lipca 2005 r. do 1 października 2005 r. ubezpieczony zgłosił w Drugim Urzędzie Skarbowym w G. zawieszenie działalności. W okresie od 1 stycznia 1999 r. do 31 sierpnia 2002 r. był zgłoszony do ubezpieczeń społecznych w ZUS i ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. Od 1 stycznia 2011 r. prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą pod firmą (...). W dniu 28 listopada 2012 r. pozwany wydał zaskarżoną decyzję.

Sąd Okręgowy w rozważaniach prawnych odwołał się do treści art. 5a ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (t.j. Dz.U. z 2013 r., poz. 1403; dalej ustawa o ubezpieczeniu społecznym rolników) wskazując po przeprowadzonym postępowaniu dowodowym, że ubezpieczony przed złożeniem w KRUS wniosku o objęcie ubezpieczeniem społecznym rolników prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą od 1 stycznia 1999 r. do 31 lipca 2007 r., przy czym od 1 lipca 2005 r. do 1 października 2005 r. działalność ta była zawieszona. Nadto, jak zostało ustalone, w okresie od 1 stycznia 1999 r. do 31 sierpnia 2002 r. R. M. był zgłoszony do ubezpieczeń społecznych w ZUS i ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. Do ubezpieczonego nie ma zatem zastosowania cytowany przepis art. 5a ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Ubezpieczony bowiem najpierw rozpoczął prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej – od 1 stycznia 1999 r., a dopiero następnie, tj. w 2002 r. zgłosił się do ubezpieczenia społecznego rolników. W okresach objętych zaskarżoną decyzją ubezpieczony nie miał możliwości wyboru ubezpieczenia. Zaskarżona decyzja jest zatem słuszna i zgodna z prawem.

W ocenie Sądu I instancji zarzuty zawarte w odwołaniu są nieuzasadnione. Jak zostało ustalone, ubezpieczony w 2002 r. nie powiadomił pozwanego o prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej. Gdyby ubezpieczony powiadomił o tym fakcie pozwanego, to nie zostałby objęty ubezpieczeniem społecznym rolników od 11 września 2002 r. Niewiarygodny jest zarzut, iż pracownicy KRUS narzucili ubezpieczonemu ubezpieczenie rolnicze. Bezpodstawny jest również zarzut braku po stronie pozwanego możliwości wydania decyzji obejmującej okres wsteczny (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 2008 r.,

II UK 312/07, OSNP 2009/21-22/294). Przepis art. 117 k.c., dotyczący przedawnienia roszczeń, nie znajduje zastosowania w niniejszej sprawie, bowiem nie jest to sprawa o roszczenie majątkowe, a tylko takie ulegają przedawnieniu.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. w związku z powyżej powołanymi przepisami, oddalił odwołanie.

Apelację od wyroku wywiódł ubezpieczony zaskarżając go w całości i wnosząc o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia przez Sąd Okręgowy.

W uzasadnieniu skarżący podniósł, że jego odwołanie dotyczyło dwóch decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 28 listopada 2012 r. Zarzucił orzeczeniu błędne oznaczenie zaskarżonej decyzji, błędne ustalenie stanu faktycznego mające wpływ na wynik sprawy poprzez uznanie, że w dniu 5 lutego 2002 r. złożył w organie rentowy wniosek o objęcie ubezpieczeniem społecznym. Wnioskodawca wskazał, że Sąd Okręgowy dokonał niepełnych ustaleń faktycznych.

Pozwany w odpowiedzi na apelację ubezpieczonego wniósł o jej oddalenie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy R. M. okazała się zasadna i skutkowałą uchyleniem zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Prawidłowe rozstrzygnięcie każdej sprawy uzależnione jest od spełnienia przez sąd orzekający dwóch naczelných obowiązków procesowych, tj. przeprowadzenia postępowania dowodowego w sposób określony przepisami kodeksu postępowania cywilnego oraz dokonania wszechstronnej oceny całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej. Rozstrzygnięcie to winno również znajdować poparcie w przepisach prawa materialnego adekwatnych do poczynionych ustaleń faktycznych. Kontrola instancyjna zaskarżonego orzeczenia ma natomiast na celu ustalenie, czy w sprawie będącej przedmiotem rozpoznania sąd pierwszej instancji sprostał ww. wymogom.

Kontrola zaskarżonego przez ubezpieczonego wyroku prowadzi do wniosku, że Sąd pierwszej instancji nie uczynił zadość wymaganiom opisanym na wstępie, albowiem Sąd

I instancji nie wyjaśnił wszystkich istotnych dla rozstrzygnięcia okoliczności sprawy, a tym samym nie orzekł co do istoty sprawy, co powoduje konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. W postępowaniu z zakresu ubezpieczeń społecznych istota sprawy sprowadza się do oceny zgodności

z prawem zaskarżonej decyzji. Zdaniem Sądu Apelacyjnego zaskarżony wyrok nie poddaje się kontroli instancyjnej.

Wskazać bowiem należy, że z akt rentowych wynika, że w dniu 28 listopada 2012 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wydał decyzje:

- znak PU-402- (...) stwierdzającą spełnienie przez wnioskodawcę warunków do dalszego podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników po podjęciu pozarolniczej działalności i wynikający z powyższego obowiązek opłacenia w podwójnej wysokości składki podstawowej na ubezpieczenie emerytalno-rentowe od stycznia 2011 r. Należność z tytułu składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe za okres od 1 stycznia 2011 r. do 31 grudnia 2012 r. wynosiła 1.809 zł (k. 33 a.r.);

- znak PU-40/U- (...) stwierdzającą ustanie ubezpieczenia społecznego rolników w zakresie ubezpieczenia społecznego w zakresie ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego, macierzyńskiego i emerytalno-rentowego od 11 września 2002 r. do 30 czerwca 2005 r. i od 1 stycznia 2006 r. do 31 lipca 2007 r. (k. 35-36 a.r.);

- znak PU-4140- (...) stwierdzającą nadpłatę z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne rolników w kwocie 2.417,80 zł (k. 37 a.r.).

Sąd Apelacyjny potraktował dokument zatytułowany „zawiadomienie w sprawie nadpłaty należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne rolników” z dnia 28 listopada 2012 r. znak PU-4140- (...) jako decyzję administracyjną pozwanego, pomimo że nie zawiera ona pouczenia. Zatem organ rentowy w dniu 28 listopada 2012 r. wydał trzy decyzje administracyjne w stosunku do ubezpieczonego.

Wnioskodawca w odwołaniu z dnia 6 stycznia 2012 r. wskazał, że dotyczy ono decyzji pozwanego z dnia 28 listopada 2012 r. znak PU-402- (...) oraz PU-40/U- (...) (k. 3-4 a.s.). Pozwany w odpowiedzi na odwołanie również wskazał, że dotyczy ono dwóch decyzji o ww. znakach (k. 6-7 a.s.).

Sąd Okręgowy w rubrum wyroku z dnia 10 kwietnia 2013 r. w sprawie VIII U 233/13 i jego uzasadnieniu wskazał, że R. M. wniósł odwołanie do decyzji pozwanego z dnia 28 listopada 2012 r. nr PU-4140- (...), która dotyczyła stwierdzenia ustania ubezpieczenia społecznego rolników wnioskodawcy od 11 września 2002 r. do 30 czerwca 2005 r. i od 1 stycznia 2006 r. do 31 lipca 2007 r.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego zaskarżone rozstrzygnięcie nie podlega kontroli instancyjnej, ponieważ de facto Sąd I instancji nie rozpoznał istoty sprawy – odwołania od dwóch decyzji z dnia 28 listopada 2012 r. znak PU-402- (...) oraz PU-40/U- (...).

Sąd I instancji powołał w rubrum wyroku decyzję o znaku nr PU-4140- (...) stwierdzającą nadpłatę z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne rolników, a rozpoznał sprawę pod kątem decyzji stwierdzającej ustanie ubezpieczenia społecznego rolników.

W ustaleniach faktycznych Sąd I instancji błędnie wskazał, że w dniu 5 lutego 2002 r. ubezpieczony złożył w organie rentowym wniosek o objęcie ubezpieczeniem społecznym rolników, ponieważ miało to miejsce 5 lutego 2003 r. Wynika to z faktu, że w dniu 11 września 2002 r. nabył on nieruchomość, w skład której wchodziła działka rolna (akt notarialny – k. 2-3 a.r.). Również data 5 lutego 2003 r. widnieje na prezentacie pozwanego na wniosku o objęcie ubezpieczeniem społecznym rolników i dokumentach przez niego złożonych (k. 1-5 a.r.).

Sąd Okręgowy ponownie rozpoznając sprawę musi odnieść się do decyzji faktycznie zaskarżonych przez wnioskodawcę (z dnia 28 listopada 2012 r. znak PU-402- (...) oraz PU-40/U- (...)). Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego na podstawie materiału dowodowego zaoferowanego przez ubezpieczonego przy jednoczesnej ocenie zgromadzonych dokumentów z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Urzędu Skarbowego należy rozstrzygnąć kwestię podlegania bądź niepodlegania przez ubezpieczonego ubezpieczeniu społecznemu rolników.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny na mocy art. 386 § 4 k.p.c. w związku z art. 108 § 2 k.p.c. orzekł, jak w sentencji wyroku.